

UNITATEA ȘI SOLIDARITATEA CREȘTINĂ – ROD AL LUCRĂRII DUHULUI SFÂNT, DAR ȘI TEMELIE A SOCIETĂȚII DEMOCRATICE

Prof. Andreea PUIESCU

*Profesor la Liceul I.H. Rădulescu din Târgoviște
andreeapuiescu@gmail.com*

Abstract: Christian Unity and Solidarity - The Fruit of the Holy Spirit's work, but also the Foundation of the Democratic Society

The Holy Spirit that animates our sincere prayer for Christian unity. For us it is a certainty that Christian unity has its origin and model into the life and nature of the three divine Persons. As urge prayers for unity, we have prayer in Gethsemane, Jesus, the only explicit prayer to God for Christian unity. In this prayer, although the name of the Holy Spirit is not spoken, it is present in every moment of this fervent prayers.

Keywords: unity, Christian, solidarity, communion, Holy Spirit

---

Bunul Dumnezeu este prezentat în Sfânta Scriptură ca „fiind fondatorul și apărătorul drepturilor omului. Pe baza darului libertății, pe care El l-a oferit omului, putem înțelege libertatea de răzvrătire a protopărinților noștri, Adam și Eva, dar și atitudinea lui Cain față de fratele său Abel, în ciuda faptului că Dumnezeu a dezaprobat fapta lui Cain. Dumnezeu și în prezent Se poartă în același mod cu fiecare dintre noi. Dacă luăm în considerare faptul că El manifestă un profund respect pentru toate ființele umane, cerând în mod special poporului Său, dar de fapt cerând oricărei persoane, să respecte drepturile celorlalți, în special a celor mai mici, a celor mai slabi, a săracilor, a celor apăsați de diverse probleme, potrivit cu cerințele sfinte, prezentate în capitolul 58 din cartea profetului Isaia.”¹

---

1 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Drept Bisericesc*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2014, p 214.

Duhul Sfânt este Cel care animă rugăciunea noastră sinceră pentru unitatea creștinilor. Pentru noi este o certitudine că unitatea creștinilor își are originea și modelul în unitatea de viață și de fire a celor trei Persoane divine. Ca îndemn pentru rugăciunile noastre în vederea unității, avem rugăciunea din *Ghetsimani* a lui Iisus, singura rugăciune explicită a Domnului pentru unitatea creștinilor. În această rugăciune, deși numele Duhului Sfânt nu este rostit, el este prezent în fiecare moment al acestei arzătoare rugăciuni.²

Din rugăciunea aceasta, vedem că unitatea creștinilor vine din apartenența lor la Tatăl, ea decurge din sfințirea creștinilor în adevăr, sfințire care arată, pe de o parte, că ei nu aparțin lumii, dar sunt trimiși în misiune în lume. Unitatea creștinilor este o necesitate internă, existențială a turmei lui Hristos și, deci, o condiție de supraviețuire, dar și una a împlinirii misiunii ei în lume, căci fără unitate mărturia creștinilor nu poate face lumea ca să creadă. Fără unitatea lor, lumea nu are acces prin Fiul la Tatăl, nu poate recunoaște și crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.³

Ca rezultat al rugăciunii Fiului, darurile Duhului Sfânt cuprind și unitatea și diversitatea atât de necesare lumii ecleziale de azi. Unitatea creștinilor este legată de sfințenia lor, cu cât înaintează în sfințenie, în viața spirituală, creștinii se vor vedea mai aproape de realizarea văzută a unității lor. Astfel că, în acest sens, principiul unității, animatorul lui este Duhul Sfânt.⁴

Unitatea este pentru noi creștinii o datorie căci, deși: *toți afirmă că sunt ucenicii Domnului, însă ei nu simt la fel și umblă pe căi diferite, ca și cum Hristos Însuși ar fi împărțit.*⁵ Separarea în care se găsesc creștinii: *contrazice pe față voința lui Hristos și este un scandal pentru lume, constituind chiar o piedică pentru cauza sfântă a vestirii Evangheliei la toată făptura.*⁶

Cel care a inspirat mișcarea de refacere a unității creștine este Duhul Sfânt, Marele Unificator. El, datorită căruia astăzi: *în mai multe părți ale lumii, se fac multe eforturi prin rugăciune, cuvânt și faptă pentru a ajunge*

2 D. Popescu și Doru Costache, *Introducere în teologia ortodoxă*, EIBMBOR, București, 1997, 67.

3 G. Daneels, *Despre Duhul Sfânt*, EARCB, 1996, p. 12.

4 V. Zielinsky, *Dincolo de Ecumenism*, Anastasia, București, 1998, p. 20.

5 ***, *Conciliul Ecumenic Vatican II, Constituția Lumen Gentium*, 9, EARCB, București, 1992, p. 119.

6 *Ibidem*, p. 120.

la acea plinătate a unității voite de Iisus Hristos.⁷ Dar, pentru a fi credibilă și eficientă, mișcarea salvifică, de refacere a unității creștinilor, trebuie să se fundamenteze pe anumite principii.

Unul dintre acestea ar fi marele imperativ evanghelic al reconcilierii, astfel că, prin el chiar și diversitatea experiențelor și căilor creștine pot sluji ca semn al nevoilor lor reciproce. În acest sens, reconcilierea se îndeplinește discret, ca un rod, rezultat din sămânța Duhului Sfânt, Cel care: *ne-a dat nouă slujirea împăcării*.⁸ Pentru aceasta noi, creștinii, trebuie să începem a ne împăca cu noi înșine, astfel reconciliindu-ne atât cu Dumnezeu, cât și cu ceilalți, doar așa devenind fiecare vase ale păcii lui Dumnezeu, semne și mijloace de reconciliere. Cel ce își găsește pacea sufletului, o găsește nu doar pentru el, ci și pentru ceilalți, devine sursă de împăcare, căci: *spiritul reconcilierii este mai profund și mai puternic în memoria și credința ortodoxă, decât morga oricărei aroganțe ideologice și el conduce, în cele din urmă, la împăcarea în Duh*.⁹

Duhul Sfânt, artizanul unității, este Cel care ne arată pe Hristos reflectat în fiecare tradiție creștină, în pornirea autentică către Creator a celui alt. Căci, nu e oare El, Acela care a sculptat chipul lui Hristos și în celălalt? Și, oare, nu e El Cel care a Întrupat pe Hristos în fiecare spațiu cultural creștin? Apoi, un alt principiu este acela al responsabilității creștinilor față de lumea de azi, lumea celui de al treilea mileniu. Mărturia noastră trebuie să devină credibilă azi, când mulți *călăreți apocaliptici* agresează lumea noastră: ideologii de tot felul, poluarea, sclavia imaginii, angoase, neîncredere...

În fața acestor tentații, amenințări sau sfidări, suntem responsabili față de Tatăl, astfel că împăcarea în Duh, nu apare ca un lux (deci inutil), ci ca o necesitate de credință. Prin Duhul Sfânt, creștinii trebuie să pornească pe calea unității, din imediata realitate a lui Hristos, din prezența Sa, răspândită și comunicată, să căutăm să respirăm cu ambii plămâni, Orient și Occident, căci același Duh, aer îi străbate¹⁰.

7 Ibidem, p. 121.

8 II Corinteni 5:18.

9 V. Zielinsky, o.c., 20.

10 Roger de Taize, *Soyons dans l'ame du monde*, Presse de Taize, 1999, 65.

*Duhul vorbește azi Bisericilor, că vremea comparațiilor și acuzațiilor a trecut (...), trebuie să împărțăm bogățiile noastre spirituale ca și încercările.*¹¹

În momentul în care ne vom șterge pe noi pentru a face loc prezenței lui Hristos, ne vom descoperi în afara oricăror separări. Ca să facem posibilă reconcilierea, nu trebuie decât să avem mereu oameni chemați să se roage, de o devoțiune specială.

Nu pot să nu amintesc aici diversele comunități eccleziiale de rugăciune, cum este Comunitatea Taize din Franța, de lângă fosta mare Abație de la Cluny, unde frați protestanți (luterani și calvini) și catolici, animați de oameni de geniu, ca Frere Roger Schutz sau Max Thurian, însuflețesc tinerii din toată lumea, care vin aici la o rugăciune arzătoare, în favoarea unității, roade ale Comunității Taize, văzându-se pretutindenea, căci, cel puțin pentru miile de tineri ce vin săptămânal aici de peste 40 de ani, unitatea este o dorință arzătoare, deși în inimile lor, de la pelerinajul la Taize, ei nu se vor mai simți separați niciodată. Taize unește și reconciliază inimile lor tinere, speranța lumii de mâine, căci acolo, pentru totdeauna, până la sfârșitul timpurilor, a început *acea minunată primăvară a Bisericii*¹², cine s-a rugat acolo pentru unitate știe că aceasta nu este imposibilă și nici departe, ea va veni.

Apoi, Comunitatea San Egidio din Roma, situată în săracul cartier roman Trastevere, comunitate care și-a făcut, ca și Taize-ul, un țel din rugăciunea pentru unitatea tuturor creștinilor. Animați de Duhul Sfânt, cei din Comunitatea San Egidio L-au slujit practic pe Hristos, Domnul unității, aducând pacea văzută în țări ca Angola sau Somalia (prin animarea negocierilor de pace), sau mijlocind întâlniri între creștini de diverse confesiuni (amintesc aici numeroasele întâlniri începând cu cea de la Asissi din 1986 și până la cea mai recentă, cea din București 1998) sau vizite pontificale, cu mesaje de pace în țări în care până mai ieri acestea erau doar vise.

Nu este de neglijat nici personalitatea unor personalități creștine: precum papa Paul al VI-lea și patriarhul ecumenic Athenagora I, care au refăcut puntea dintre cei doi mari plămâni ai Creștinătății prin ridicarea anatemei (7 decembrie 1965) și prin numeroase alte întâlniri.

11 Ibidem, 129.

12 Paul al VI-lea, Cuvânt către Frere Roger de Taize în *Scrisoare din Taize 1998*, Presse de Taize, 1998, France.

În drumul spre unitatea Bisericii, creștinii trebuie să aprofundeze, în viața lor, conștientizarea lucrării și prezenței Duhului Sfânt. Duhul Sfânt este Duh al comuniunii și de aceea, Biserica, ca și Corp Mistic al lui Hristos, trebuie să ofere celor ce însetează *apa cea vie* a Duhului nu *pietre ideologice* sau teologice ale vreunui sistem sau manual, ci *pâinea îngerilor*.¹³

Modelul unității este și va rămâne Sfânta Treime, care nu se confundă în unitatea Lor, ci se conțin reciproc (Persoanele treimice). La fel și Bisericile vor fi unite nu pentru a se confunda, ci pentru a se conține una pe alta, într-un mod perihoretic. Piloanele de bază ale Mișcării Ecu-menice, asistată de Duhul Sfânt, Duhul Unității, sunt acelea pe care le descoperim în rugăciunea *Împărate Ceresc*.

Împărate Ceresc, Mângâietorule..., de aici reiese spiritul de reconciliere, necesar atât în relația cu Dumnezeu, cât și cu aproapele. Duhul este Cel ce mângâie ca un balsam rănile istorice ale marilor Biserici, ce se găsesc azi separate, dar și dă speranță realizării unității, prin energia ce o imprimă celor pe care Îi împacă cu prezența Sa.

Duhul Adevărului, Care pretutindenea ești și pe toate le împlinești...

Baza oricărei uniri nu poate fi decât adevărul pe care Duhul ni l-a descoperit și pe care îl aprofundăm, căci este adevăr revelat, care nu poate fi exclus de la opera de refacere a unității, căci este o condiție de bază, fără de care unitatea nu poate exista.

Tezaurierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și te așază întru noi... Cel ce a făcut ca, Hristos să se Întrupeze în diferitele spații culturale și care ne ajută să *ne purtăm sarcinile unii altora*, adică să împărțăm bogățiile culturale pe care El ni le-a inspirat și să suportăm împreună tentațiile acestei lumi. Este Vistierul acestor bunătăți: aprofundările Revelației în fiecare spațiu cultural. El este *Cel ce dă viață*, care nu ne lasă să împietrim în tradiții omenești, ci ne animă în aprofundarea și cunoașterea Sa.¹⁴

Principiul extras de aici, este acela că tradițiile teologico-culturale ale diferitelor spații creștine pot și trebuie să fie și să le considerăm complementare, ca inspirate de același Duh, dar prin colaborarea cu oameni diferiți, mereu originali. Acestea trebuiesc privite în sensul că, în măsura în care aprofundările Revelației sunt mai mult omenești decât inspirate

13 O. Clement, *Noutatea Duhului*, Pandora, 1997, Târgoviște, 142.

14 I. Mărtincă, *Duhul Sfânt*, Gramar, București, 1996, 365.

de Duhul, ne pot separa, de aceea invocarea perpetuă a Duhului, ca să se așeze în noi, ferindu-ne de erori și separări, este absolut necesară.

Și ne curățește pe noi de toată întinarea și ne mântuiește Bunule sufletele noastre.

Ultimul principiu este acela al umilinței demersului pro unitate. Trebuie să fim conștienți că, în decursul istoriei, noi, creștinii, de diferite confesiuni, am accentuat mai mult sau mai puțin latura omenească a Bisericilor noastre (ca instituții divino-umane), de aceea au apărut greșeli ce au produs și accentuat separarea. De aceea, este necesară prezența Duhului ca să vină, să ne curățească și să ne ducă mai aproape de sfințenie.

În măsura în care înaintăm pe calea sfințeniei, a mântuirii, noi cei ce ne aflăm acum separați în multe confesiuni creștine, ne vom găsi din ce în ce mai aproape, de unitatea atât de mult dorită. Unitatea creștinilor nu poate fi departe, voile Domnului, care se odihnesc în veșnicie, intră în timp, atunci când ele se oferă, când se coc. Unirea este o minune, ceea ce putem face e cum am văzut să ne pregătim pentru ea, căci se știe, minunile lui Dumnezeu sunt întotdeauna iminente.

Vino, Duhule Sfinte, și ne fă iarăși una!

Bibliografie

- ✦ ***, *Conciliul Ecumenic Vatican II, Constituția Lumen Gentium*, 9, EARCB, București, 1992.
- ✦ Clement, O., *Noutatea Duhului*, Pandora, 1997, Târgoviște.
- ✦ Daneels, G., *Despre Duhul Sfânt*, EARCB, 1996.
- ✦ Mărtincă, I., *Duhul Sfânt*, Gramar, București, 1996.
- ✦ Paul al VI-lea, Cuvânt către Frere Roger de Taize în *Scrisoare din Taize 1998*, Presse de Taize, 1998, France.
- ✦ Popescu D., Costache, Doru, *Introducere în teologia ortodoxă*, EIBMBOR, București, 1997.
- ✦ Roger de Taize, *Soyons dans l'ame du monde*, Presse de Taize, 1999
- ✦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, *Drept Bisericesc*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2014.
- ✦ Zielinsky, V., *Dincolo de Ecumenism*, Anastasia, București, 1998.